

කැලණීය විශ්වවිද්‍යාලය - ශ්‍රී ලංකාව

දුරස්ථ සහ අධ්‍යාපන හෙළුම්පාදන

විශ්වාසීක හා කළමනාකරණ අධ්‍යාපන පිළිය

ව්‍යාපාර කළමනාකරණවේදී (සාමාන්‍යය) උපාධි පළමු පරීක්ෂණය (බාහිර) - 2015

සැපේතුම්බර - 2020

BMGT E1025 - ව්‍යාපාර ගණකාධිකරණය

කාලය : පැය 03 දි

උපයේ

- i. A කොටසේ සහ B කොටසේ සියලුම ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සඳහන්න.
- ii. ප්‍රශ්න සංඛ්‍යාව :

  - A කොටස - ප්‍රශ්න 10 දි
  - B කොටස - ප්‍රශ්න 04

- iii. A කොටසට අදාළ පිළිතුරු අනිවාර්යයෙන්ම ප්‍රශ්න පත්‍රයෙහිම සඳහන් කළ යුතු අතර, එය පිළිතුරු පොතෙහි ඇමුණිය යුතුයි.
- iv. ප්‍රශ්න පත්‍රයේ A කොටස විභාග ගාලාවෙන් පිටතට ගෙනයාමෙන් වලකින ලෙස ඔබට තරගේ අවවාද කරනු ලැබේ.
- v. ගණක යන්ත්‍ර හාවිතා කළ හැකිය.

A කොටස

මෙම කොටසේ 1 - 10 දක්වා ප්‍රශ්න සඳහා පිළිතුරු යැපයිමේදී නිවැරදි පිළිතුරු යටින් පැහැදිලිව ඉරකා ඇතින්න.

- (01) පහත ව්‍යාපාර අතරින් කවර ව්‍යාපාරයක් අයිතිකරුවන්ගේ පුද්ගලික වත්කම් ව්‍යාපාරයේ ජ්‍යෙහිමියන්ගෙන් ආරක්ෂා කර ගැනීමට උපකාරීවේද?
- අ) තනි පුද්ගල ව්‍යාපාරයක්
  - ආ) සීමාසහිත සමාගමක්
  - ඇ) සීමාසහිත සමාගමක් සහ හවුල් ව්‍යාපාරයක්
  - ඇ) හවුල් ව්‍යාපාරයක්

- (02) ජ්‍යෙම වත්කම් අනෙකුත් වත්කම්වලින් වෙන්කර දක්වනුයේ,
- අ) එම වත්කම් කවර කළකදී මුදල් බවට පරිවර්තනය කිරීමට බලාපොරොත්තු වත්තේද යන්න මතය.
  - ආ) එම වත්කම් ස්ථාප්‍ය ද නැතහැත් අස්ථාපන ද යන්න මතය.
  - ඇ) එම වත්කම්වල වර්තමාන වෙළඳපාල වට්නාම තීරණය කිරීමේ හැකියාව මතය.
  - ඈ) එම වත්කම් ඉදිරි වර්ෂය තුළදී අනෙකුත් ආයතනවලට ගෙවීමට ඇති මුදල් ප්‍රමාණය මතය.
- (03) මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙළ කිරීමේ හා ඉදිරිපත් කිරීමේ සංකල්පනාත්මක රාමුව අනුව පහත ලක්ෂණ අතුරින්, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල මූලික ගුණාත්මක ලක්ෂණයක් වත්තේ,
- අ) සැසදිය හැකිබව
  - ආ) අදාලබව
  - ඇ) අඛණ්ඩ පැවැත්ම
  - ඈ) රහස්‍ය බව
- (04) මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙළ කිරීමේ හා ඉදිරිපත් කිරීමේ සංකල්පනාත්මක රාමුව අනුව පහත ලක්ෂණ අතුරින් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ගුණාත්මක ලක්ෂණ තවදුරටත් වැඩි දියුණු කරන ලක්ෂණයක් වත්තේ,
- අ) විශ්වාසනීය නියෝග්‍යත්වය
  - ආ) සැසදිය හැකිබව
  - ඇ) අදාල බව
  - ඈ) රහස්‍ය බව
- (05) දේපල පිරියන හා උපකරණවල ක්ෂය ගණනය කිරීම සඳහා ඉවහල් වන ගිණුම්කරණ සංකල්පය හෝ මූලධර්මය පහත ඒවා අතරින් කුමක්ද?
- අ) උපලබිධ සංකල්පය.
  - ආ) උපවිත සංකල්ප
  - ඇ) ගැලුප්ම සංකල්ප
  - ඈ) ව්‍යාපාර ඒකක සංකල්පය

(10) පහත තොරතුරු DD සමාගමෙන් උපවාගන්නා ලද,

(රු.)

දී ලාභය 9,600

විකුණුම් පිරිවැය 14,400

අනෙකුත් ආදායම 3,000

DD සමාගමේ දළ ලාභ අනුපාතය වනුයේ,

අ) 66.66% අඩ) 40%

අඩ) 55.17% අඩ්) 31.25%

(10 x 02 = මුළු කොණු 20)

B කොටස

ප්‍රශ්න අංක 01

2020 මාර්තු 31 දිනට සීමිත පබල සමාගමෙහි කෙටුම්පත් කළ ගේ පිරික්ෂූම පහත පරිදි වේ.

	රු.	රු.
	භර	බැර
ඉඩම්	4,100,000	-
යන්ත්‍ර	181,260	-
මෝටර් රථ	2,370,440	-
ගොඩනැගිලි	5,100,000	-
ක්‍රෘත වෙනකිරීම (2019/04/01 දිනට)		
යන්ත්‍ර	27,190	
මෝටර් රථ	74,088	
ගොඩනැගිලි	2,550,000	
ස්වාධීකාරය	273,600	
විකුණුම්		14,535,000
තොගය (2019/04/01 දිනට)	525,800	
ගැනුම්	7,612,760	
වෙළඳ හා අනෙකුත් ලැබිය යුතු දී	1,476,860	
බැංකු	60,056	
බෙදුහැරීමේ වියදම්	1,374,860	
පරිපාලන වියදම්	2,102,640	
වෙනත් ආදායම්		539,000
මුළු වියදම්	1,090,800	
කුලී ආදායම්		730,000
ප්‍රකාශන ප්‍රාග්ධනය (එකක් රු. 10)		2,000,000
රඳවාගත් ලාභය		3,733,606
ආයෝජන	3,120,640	
බදු වෙනකිරීම (01/04/2019 දිනට)		144,000
ගෙවූ ආදායම් බදු		
2018/ 2019 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා	135,000	
2019/ 2020 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා	63,000	
පොලී සහිත දිගුකාලීන ණය		1,508,400
ගෙවිය යුතු විශාලීක දීමනා		1,950,120
කෙටිකාලීන ණය		610,992
ගෙවූ අතුරු ලාභය (අදාළ)	172,000	
වෙළඳ හා අනෙකුත් ගෙවිය යුතු දී		891,600
බැංකු අයිරාව		465,720
	29,759,716	29,759,716

- (xi) සමාගමේ අධ්‍යක්ෂක මණ්ඩලය විසින් කොටසකට රු. 0.50 ක ලාභාංශයක් ගෙවීමට 2020 අප්‍රේල් 01 වන දින තීරණය කරන ලද අතර පොදු සංචිතයට රු. 330,000 ක මුදලක් මාරු කිරීමට ද රු. 200,000 ක මුදලක් ප්‍රාග්ධනීත කිරීමට ද තීරණය කරන ලදී.
- (xii) අතුරු ලාභාංශ සඳහා වූ 14% ලාභාංශ බදු සමාගම විසින් ගිණුම් තබා නොමැත.

අවශ්‍ය වන්නේ, සීමිත පෙන් සමාගමේ ප්‍රසිද්ධ කිරීම සඳහා

- අ) 2020 මාර්තු 31 අවසන් වර්ෂය සඳහා ලාභ හෝ අලාභ සහ වෙනත් විස්තීරු ආදායම් ප්‍රකාශය.
- ආ) 2020 මාර්තු 31 න් අවසන් වර්ෂය සඳහා හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශය.
- ඇ) 2020 මාර්තු 31 වන දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශය.

(මුළු ලකුණු 35)

ප්‍රශ්න අංක 02

- (අ) ඩී.සී (BC) සමාගම කම ව්‍යාපාරික අවශ්‍යතා සඳහා යන්ත්‍රයක් ඉන්දියාවෙන් ආනයනය කරයි. එම යන්ත්‍රයේ මිල ඉන්දියානු රුපියල් (INR) 1,250,000 වේ. මිට අදාළ අනෙකුත් තොරතුරු පහත පරිදි වේ.

	(රු.)
මූලික බෙදාහැරීමේ හා හැසිරවීමේ වියදම්	549,200
ආපසු ගෙවන බදු	50,500
උපදේශන කටයුතු සඳහා වන වියදම්	550,000
වාණිජ මෙහෙයුම් කටයුතුවලට පෙර සිදුවූ මෙහෙයුම් අලාභය	120,250
යන්ත්‍රය ගලවා ඉවත් කිරීමේ වියදම් (වසර 4 කට පසු දුරීමට සිදුවේ)	400,800

INR 1 = LKR 2.32

අවශ්‍ය වන්නේ LKAS 16 ට අනුව මෙම යන්ත්‍රයේ පිරිවැය ගණනය කිරීම (ආයතනයේ ප්‍රාග්ධන පිරිවැය 15% ත් බව උපකල්පනය කරන්න).

(ලකුණු 05)

- (ආ) ග්‍රීලක් මහකාහට කුඩා පරිමාණයේ සපන්තු නිෂ්පාදන කිරීමේ හා බෙදාහැරීමේ ව්‍යාපාරයක් ඇත. මෙම ව්‍යාපාරයේ පොන්වලින් උප්‍රවා ගන්නා ලද පහත තොරතුරු 2020 මාර්තු 31 න් අවසන් වර්ෂය සඳහා අදාළ වේ.

(රු. 000)

තොගය 2019/04/01 දිනට	
අමු දව්‍ය	1,500
තොනිලි (ප්‍රාථමික පිරිවැයට)	8,900
නිම් හාංස්බි	12,500
අමුදව්‍ය මිලට ගැනුම්	32,600
සෘජු වේතන	45,000
ආපසු එවුම - අමුදව්‍ය	1,800
ආපසු යැවුම - නිම් දව්‍ය	800
පිටතින් මිලදී ගන්නා ලද සපන්තු	17,200
අනෙකුත් සෘජු පිරිවැය	3,000
විකුණුම්	120,000
නිෂ්පාදන වැටුප්	600
අනෙකුත් නිෂ්පාදන පොදු කාර්යය	1,500
අනෙකුත් පරිපාලන වියදම්	610
විදුලිය	3,000
උපකරණ නඩත්තු වියදම්	1,200
ක්‍රෝය - මෝටර් රථ	15,000
කර්මාන්ත ගාලා කුලිය	5,000
බැංකු වියදම්	220
පොදු වියදම්	1,000

අනෙකුත් තොරතුරු පහත පරිදි වේ.

(i) 2020/03/31 දිනට තොගය පහත පරිදි වේ.

අමු දව්‍ය	රු. 2,100,000
තොනිලි (ප්‍රාථමික පිරිවැයට)	රු. 10,500,000
නිම් හාංස්බි	රු. 8,500,000

(ii) 2020/03/31 දිනට උපවිත විදුලිය රු. 600,000 ක් වන අතර බැංකු ගාස්තුවලින් 80% ක් අමුදව්‍ය ආනයනය සඳහා අදාළ වේ.

(iii) වියදම් පහත පරිදි නිෂ්පාදනය සඳහා අදාළ වේ.

විදුලිය	80%
කෘෂී - මෝටර් රථ	75%
උපකරණ තාබත්තු වියදම්	50%
පොදු වියදම්	60%

අවශ්‍ය වන්නේ,

ශ්‍රීලංකා මහජායෙහි ව්‍යාපාරය සඳහා 2020 මාර්තු 31 න් අවසන් වර්ෂය සඳහා නිෂ්පාදන ගිණුම පිළියෙල කිරීම.

(ලකුණු 10)

(මූල ලකුණු 15)

ප්‍රාග්ධන අංක 03

(අ) 1890 හවුල් ව්‍යාපාර ආයා පනතේ අනුව 44 වන වගන්තිය හවුල් ව්‍යාපාරයකට අදාළ කරගත යුත්තේ කුමන අවස්ථාවකදී ද යන්නාත් එය අදාළ කරගත යුතු ආකාරයන් පැහැදිලි කරන්න.

(ලකුණු 03)

(ආ) X, Y සහ Z හවුල්කරුවන් ලාභ/ අලාභ බෙදාගතිමින් X, Y, Z සහ සමාගම පවත්වාගෙන යනු ලෙසි. එම හවුල් ව්‍යාපාරයේ 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට උපුටා ගන්නා ලද මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශය පහත පරිදි වේ.

වගකීම්	රු.		වත්කම්	රු.
ප්‍රාග්ධනය	150,000		ඉඩම් හා ගොඩනැගිලි	120,000
X 50,000			පිරියත හා උපකරණ	200,000
Y 100,000			තොගය	300,000
දිගුකාලීන ණය	500,000		ණයගැනීයෝ	100,000
ණයහිමියෝ	100,000		Z ගේ ප්‍රාග්ධනය	30,000
	<u>750,000</u>			<u>750,000</u>

2020 ජනවාරි 01 දින මෙම හවුල් ව්‍යාපාරය පහත කොන්දේසි මත සිම්ත සමාගමක් බවට පරිවර්තනය කිරීමට නීරණය කරන ලදී.

- (i) ඉඩම් හා ගොඩනැගිලි රු. 200,000 අයය කරන ලදී.
- (ii) පිරියත හා යන්තු රු. 250,000 කට අයය කරන ලදී.

- (iii) තොගයෙන් 10% ක් නාපුව හි තොග විශයෙන් කඩා හරින ලදී.
- (iv) ජයගැනීයන්ගෙන් 10% ක් බොල් ජය ලෙස කඩා හරින ලදී.
- (v) ජයගැනීයන්ට පියවීමේදී 6% ක සහනයක් ලබා දෙන ලදී.
- (vi) නව සමාගම රු. 15 සාමාන්‍ය කොටස් 10,000 ක් සහ එකක් රු. 100 බැංශින් හි 8% ජයකර 660 නිකුත් කරන ලදී. මෙම කොටස් හා ජයකර හවුල්කරුවන් අතර ඔවුන් ලාභ/ අලාභ බෙදාගන්නා අනුපාතයට බෙදාහැරිය යුතුය.

අවශ්‍ය වන්නේ,

ලපලබිධ ගිණුම, හවුල්කරුවන්ගේ ප්‍රායෝගික ගිණුම යහා නව සමාගමේ මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශය.

(ලකුණ 12)

(මුළු ලකුණ 15)

ප්‍රශ්න අංක 04

TST සමාගමේ 2020 මාර්තු 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශය පහත පරිදි වේ.

රු.

ඡන්ගම නොවන වත්කම්		
දේපල පිරියන හා උපකරණ		1,800,000
දිගුකාලීන ආයෝජන		600,000
මුළු ඡන්ගම නොවන වත්කම්		2,400,000
ඡන්ගම වත්කම්		
තොගය	180,000	
වෙළඳ හා අනෙකුත් ලැබිය යුතු දැ	276,000	
කෙටිකාලීන ආයෝජන	324,000	
මුදල් හා මුදල් සමාන දැ	240,000	
මුළු ඡන්ගම වත්කම්		1,020,000
මුළු වත්කම්		3,420,000
හිමිකම් හා වගකීම්		
හිමිකම්		

සාමාන්‍ය කොටස		1,080,000
8% නිදහස් කළ හැකි සමුවිත වර්ණීය කොටස (1 ක් රු. 10 බැඩින් තු)		1,080,000
පොදු සංචිත		464,400
රඳවාගත් ලාභය		648,000
මුළු හිමිකම		3,272,400
ජ්‍යෙෂ්ඨ වගකීම්		
වෙළඳ හා අනෙකුත් ගෙවීය යුතු දැ		147,600
මුළු හිමිකම හා වගකීම්		3,420,000

2020 අප්‍රේල් 01 දින සමාගම තම 8% නිදහස් කළහැකි සමුවිෂ්ට වර්ණීය කොටසවලින් අඩක් (50%) 10% ක අධි මිලකට නිදහස් කිරීමට තීරණය කරන ලදී. මේ සඳහා සමාගම තම කෙටිකාලීන ආයෝජනය රු. 344,000 ක මුදලකට විකිණීමටත් ඉතිරිය සඳහා එකක් රු. 12.50 බැඩින් සාමාන්‍ය කොටස නිකුත් කිරීමටද තීරණය කරන ලදී. කෙසේ නමුත් කොටස් නිකුත් කිරීමෙන් ලැබෙන මුදල් වලින් 80% ක් පමණක් මේ සඳහා යොදා ගැනීමටත් ඉතිරිය දැනට ව්‍යාපාරය සකු මුදල් වලින් ගෙවීමටත් තීරණය කරන ලදී. අවශ්‍ය වන්නේ, වර්ණීය කොටස නිදහස් කිරීමෙන් පසු TST සමාගමේ මුද්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශය.

(ලකුණු 09)

- (අ) පහත දැක්වෙන පද කෙටියෙන් හඳුන්වන්න.
  - (i) ප්‍රකාශිත ප්‍රාග්ධනය
  - (ii) මහා පරිමාණ ප්‍රාග්ධන අලාභ
  - (iii) බුහුන්වත්හාවයේ පරික්ෂණය

(ලකුණු 06)

(මුළු ලකුණු 15)

